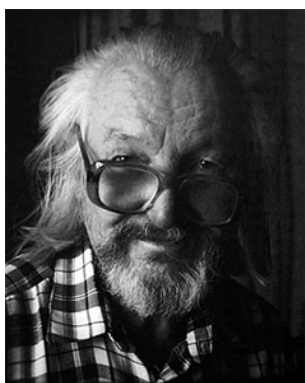

С. В. Бартко

Панкоша Леонід Петрович

ПАНКОША Леонід Петрович (25. 11. 1931, м. Бердичів, нині Житомирської обл. — 21. 12. 2017, смт Тиврів, нині Вінницького р-ну Вінницької обл.) — живописець, графік. Закінчив Одеське художнє училище (1958; викладачі О. Ацманчук, Ю. Єгоров). Від 1933 перебував у дитячих будинках у с. Дмитрівка (нині у межах с. Гишківці Бердичівського р-ну) та смт Брацлав (нині Тульчинського р-ну Вінницької обл.). У 13 річному віці навчався в фабрично-заводському училищі в м. Ворошиловськ (нині Алчевськ Луганської обл.). Працював слюсарем-сантехніком, потім малярем. Зацікавився естетикою конструктивізму; в етюдах цього періоду надавав перевагу кольору та композиції, провідне місце в творчості посідав пейзаж. 1959—61 — у художньо-виробничій майстерні в Кам'янці-Подільському (Хмельницька обл.), захопився пленером і графікою, створив серію краєвидів з архітектурними пам'ятками міста. 1961—91 — учитель образотворчого мистецтва, керівник художніх студій естетичного виховання в Тиврові та Брацлаві; 1993—97— викладач культури та мистецтва Тиврівського ліцею. Один із засновників краєзнавчого музею в цьому місті (1978—92 — директор). З давніх речей, що складають основу музейного зібрання, створював неординарні за стилістичним вирішенням та вишуканою колористичною злагодженістю «натюрморти-експозиції». Твори П. вирізняються оригінальною художньою мовою образно-пластичного вислову; для них притаманна забарвленість модерністичними рисами примітивізму й символізму; ґрунтуються вони на традиціях українського реалістичного образотворення. Основу його естетики складає життєствердна експресія барв, монументальна лаконічність композиційного вирішення, декоративність. Автор понад 2 тис. художніх творів, зокрема символіко-алегоричних картин, пейзажів, графічних композицій, акварелей, натюрмортів, автопортретів. Учасник міських, районних, обласних

мистецьких виставок від 1974. Персональні — у Тиврові (2001; дві експозиції), Вінниці (2006, 2011, 2016, 2023). Деякі твори зберігаються у Вінницьких художньому та краєзнавчому музеях, Тиврівському краєзнавчому музеї, Вінницькому центрі народної творчості.

Фотоілюстрації

Основні твори

«Маляри» (1960), «Хрестовоздвиженська церква в Кам'янці-Подільському» (1960 і рр.), «Брацлав. Двір мого дитинства» (1973), «Тиврівський костел», «Натюрморт з подільськими мисками» (обидва — 1980 і рр.), «Подільський натюрморт», «Автопортрет» (обидва — 1990 і рр.), «Подільська легенда. Кармелюк» (2007), «Холодна піч» (2000 і рр.).

Рекомендована література

1. Панкоша Л. Вимір долі. Спогади до сімейної хроніки. Тиврів, 2004;
2. Левада М. Леонід Панкоша: життя, живопис, клекція // Музей. простір. 2014, 2 жовт.;
3. Леонід Панкоша. Живопис, графіка: Альбом. В., 2016;
4. Цвігун Т.О., Діденко М. В. Народні майстри Вінниччини. В., 2018.

Бібліографічний опис:

Панкоша Леонід Петрович / С. В. Бартко// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2023. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-878116>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).